

" مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان "

که در جلسه علنی شماره (۱۳۰) روز یکشنبه مورخ ۱۶ / ۵ / ۱۳۸۴ اعلام وصول گردیده است جهت بررسی به کمیسیونهای که ذیلاً به عنوان کمیسیون اصلی و فرعی مشخص گردیده است ارجاع می شود:

نحوه بررسی: (دوشوری) شماره ثبت: (۴۵۸) شماره ترتیب چاپ: (۹۸۸)

ردیف	عنوان کمیسیونهای تخصصی	اصلی	فرعی	مواد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش و تحقیقات			
۲	اجتماعی			
۳	اقتصادی			
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی			
۵	انرژی			
۶	برنامه و بودجه و محاسبات			
۷	بهداشت و درمان			
۸	صنایع و معادن			
۹	عمران			
۱۰	فرهنگی			
۱۱	قضائی و حقوقی			
۱۲	کشاورزی، آب و منابع طبیعی			
عنوان کمیسیونهای خاص و ویژه				
۱	تدوین آیین نامه داخلی مجلس			
۲	اصل نودم (۹۰) قانون اساسی			
۳	ویژه			

پیشنهاد اداره قوانین	اصلی	فرعی	مشترک
پیشنهاد اداره کل قوانین	اصلی	فرعی	مشترک

۲۱۶۱۹/۲۵۱۱۱

۱۳۸۴/۳/۲۷

اداره رسیدگی به فراموشی
مکمل
۸۴/۵/۱۶

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

این سند مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۶ به شماره ۴۵۸
در دفتر حاد عادل و در دفتر قوانین ثبت گردید.

شماره ترتیب چاپ: ۹۸۸

بسمه تعالی

جناب آقای حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان" که بنا به پیشنهاد قوه قضائیه در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۴/۸ هیئت وزیران با قید یک فوریت به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می گردد.

سید محمد خاتمی
۱۳۸۴/۵/۱۶

رئیس جمهور

سید محمد خاتمی

اداره ستاد

حاجی محمد خاتمی

باسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
مجلس شورای اسلامی
مجلس شورای اسلامی

۱۳۸۴/۵/۱۶

۴۵۸

۱۳۸۴/۵/۱۶

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

با عنایت به ناکارآمدی زندان - بویژه حبسهای کوتاه مدت - در زمینه بازدارندگی و اصلاح و درمان برهنگاران به لحاظ طرد و کنار گذاشتن مجرم از اجتماع و آشنا ساختن وی با فرهنگ زندان و با توجه به مشکلات ناشی از افزایش جمعیت کیفری در زندانها از قبیل کمبود امکانات بهداشتی و غذایی، رواج مواد مخدر، شیوع بیماریهای عفونی و ایدز، خشونت و ارتشاء و در راستای سیاستهای دوره توسعه فضائی مبنی بر حبس زدائی و بازاندیشی و بازنگری در سیاست جنایی تقنینی مبنی بر توسل بی رویه و افراطی به مجازات حبس و با لحاظ جایگاه حبس در نظام حقوقی اسلام و به منظور رفع مشکلات یادشده و در اجرای بند (۲) اصل (۱۵۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ لایحه زیر جهت طی تشریفات قانونی تقدیم می شود:

لایحه "مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان"

فصل اول - مواد عمومی

ماده ۱- مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان که شامل دوره مراقبت، خدمات عمومی، جزای نقدی روزانه و محرومیت موقت از حقوق اجتماعی می باشد، با مشارکت مردم و نهادهای مدنی به شرح مواد این قانون، اعمال می گردد.

تبصره - مجازاتهای یادشده، با ملاحظه نوع و خصوصیات جرم ارتكابی، شخصیت و پیشینه کیفری مجرم، دفعات ارتكاب جرم، وضعیت بزه دیده، آثار ناشی از ارتكاب جرم و سایر اوضاع و احوال و جهات مخفمه تعیین می شود

ماده ۲- در کلیه مجازاتهای مقرر قانونی، توأم بودن سایر مجازاتها با حبس، تأثیری در اجرای مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان نداشته و همچنین در این موارد صدور حکم به مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان، مانع از اعمال همزمان سایر مجازاتهای مقرر قانونی نمی باشد.

ماده ۳- در جریمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس است، تعیین مجازات اجتماعی جایگزین برای حبس الزامی است؛ مگر در موارد زیر که تعیین آن در اختیار دادگاه می باشد

الف - وجود پیشینه محکومیت قطعی بیش از یک فقره به ارتكاب جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس یا جزای نقدی یا شلاق تعزیری است، به شرط آنکه از پایان اجرای محکومیت احقر بیش از دو سال نگذسه باشد

ب - وجود پیشینه محکومیت قطعی به ارتکاب جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه حبس یا حد یا قصاص یا بیش از یک پنجم دیه کامل است، به شرط آنکه از پایان اجرای محکومیت اخیر بیش از سه سال نگذشته باشد.

ماده ۴- در جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا دو سال حبس است، دادگاه می تواند حکم به مجازات اجتماعی جایگزین برای حبس بدهد، مگر در موارد زیر که تعیین این نوع مجازاتها امکانپذیر نمی باشد:

الف - وجود پیشینه محکومیت قطعی بیش از یک فقره به ارتکاب جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس یا جزای نقدی یا شلاق تعزیری است، به شرط آنکه از پایان اجرای محکومیت اخیر بیش از دو سال نگذشته باشد؛

ب - وجود پیشینه محکومیت قطعی به ارتکاب جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه حبس یا حد یا قصاص یا بیش از یک پنجم دیه کامل است، به شرط آنکه از پایان اجرای محکومیت اخیر بیش از سه سال نگذشته باشد؛

پ - ارتکاب جرمهای عمدی متعدد در صورتی که مجازات قانونی یکی از آنها بیش از دو سال حبس باشد.

ماده ۵- چنانچه محکوم علیه در مدت اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان، به اتهام جرم جدید بازداشت یا محکوم به حبس شود، باقیمانده مجازات اجتماعی پس از اتمام دوره بازداشت یا حبس اجراء خواهد شد.

ماده ۶- در جرمهای غیر عمدی، تعیین مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان الزامی است، مگر در مواردی که حداکثر مجازات قانونی جرم بیش از دو سال حبس باشد که در این صورت، تعیین مجازاتهای اجتماعی جایگزین حبس برای دادگاه اختیاری است.

ماده ۷- در جرمهای عمدی و غیرعمدی که حداقل مجازات قانونی آنها کمتر از نود و یک روز حبس است، دادگاه نمی تواند حکم به حبس کمتر از نود و یک روز بدهد. در این موارد، دادگاه به مجازات اجتماعی جایگزین برای حبس حکم می دهد.

ماده ۸- در مواردی که قانونگذار نوع و میزان تعزیر را معین نکرده و نیز در صورتی که مجازات قانونی جرمی تنها شلاق تعزیری است، دادگاه می تواند حکم به مجازات اجتماعی جایگزین زندان صادر کند.

ماده ۹- در جرائمی که مجازات قانونی آنها بیش از دو سال حبس می باشد، در صورت تخفیف مجازات به کمتر از دو سال، استفاده از مجازاتهای اجتماعی جایگزین حبس امکانپذیر نخواهد بود.

ماده ۱۰- دادگاه نمی تواند به بیش از یک مجازات اجتماعی جایگزین حبس موضوع این قانون حکم دهد، مگر در مواردی که در این قانون تصریح شده است.

ماده ۱۱- در جرمهای عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس و نیز در جرمهای غیرعمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا دو سال حبس است و جرایم مذکور واجد جنبه عمومی نیز می باشد، در صورتی که متهم یا محکوم علیه خسارتهای وارده به بزه دیده را جبران کرده یا موجبات گذشت بزه دیده - اعم از شخص حقیقی و حقوقی - را فراهم نماید، این امر موجب تخفیف مجازات اجتماعی جایگزین زندان از سوی قاضی صادر کننده حکم خواهد بود.

ماده ۱۲- به منظور اجرای مجازاتهای موضوع این قانون و پیگیری و نظارت بر آنها، حسب نیاز شعبه یا شعباتی از اجرای احکام کیفری تحت عنوان "اجرای احکام مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان" این امر را بر عهده خواهند داشت.

تبصره - قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان می تواند حسب مورد پیشنهاد تشدید یا تبدیل یا تخفیف مجازاتهای مزبور را وفق مقررات این قانون، به قاضی صادرکننده رأی بدهد.

ماده ۱۳- قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان، به تعداد کافی مددکار اجتماعی و مأمور مراقبتی در اختیار خواهد داشت.

فصل دوم - دوره مراقبت

ماده ۱۴- دوره مراقبت دوره ای است که طی آن دادگاه فرد را با رعایت شرایط یادشده در ماده (۱) این قانون، حداکثر سه سال به اجرای یک یا چند مورد از دستورات زیر محکوم می نماید:

۱- اقامت در محل معین،

۲- منع اقامت یا تردد در محل یا محلهای معین،

۳- حرفه آموزی یا گذراندن دوره های آموزشی و مهارتی،

۴- ارایه خدمات به بزه دیده در جهت رفع یا کاهش آثار زیانبار مادی یا معنوی ناشی از جرم یا رضایت بزه دیده،

۵- معرفی نوبه ای خود به شخص یا مقام یا مرکز و یا نهادهایی که دادگاه تعیین می کند،

۶- خودداری از تجاهر به ارتکاب محرمات و ترک واجبات،

۷- ترک معاشرت با اشخاصی که دادگاه معاشرت با آنها را برای محکوم علیه مضر تشخیص می دهد یا منع اشتغال به کارهای معینی که زمینه ارتکاب جرم را فراهم می کند،

۸- الزام به فراگیری آداب معاشرت خانوادگی و اجتماعی و پایبندی به آن،

۹- اقدام به درمان اختلالهای روانی - رفتاری و جسمانی خود.

تبصره - دادگاه می تواند با توجه به ملاحظات شغلی و وضعیت محل سکونت، فرد را از پانزده روز تا حداکثر شش ماه در روزها یا ساعتی مشخص به حبس در منزل محکوم کند. مدت حبس مزبور در هر صورت نباید از دو شبانه روز یا چهل و هشت ساعت در هفته تجاوز کند.

ماده ۱۵- چنانچه محکوم علیه از اجرای دستورهای تعیین شده دادگاه خودداری نماید، برای بار نخست با تصمیم قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان، حداکثر تا شش ماه بر دوره مراقبت او افزوده خواهد شد و در صورت تکرار، بنا به پیشنهاد قاضی مزبور و تصمیم دادگاه صادر کننده حکم اولیه با رعایت تناسب جرم ارتكابی و مجازات مقرر قانونی برای آن و مدت دوره مراقبت طی شده، به جای دوره مراقبت تعیین شده به مجازات مقرر قانونی محکوم خواهد شد. در صورت تبدیل حکم به حبس، مدت حبس مورد اشاره در هر حال از حداکثر مجازات حبس مقرر قانونی برای آن جرم، و نیز از مدت باقی مانده دوره مراقبت بیشتر نخواهد بود.

تبصره ۱- در صورتی که امکان اجرای دستور یا دستورهای دادگاه به هر دلیل وجود نداشته باشد، دستورات صادره باید پس از رفع مانع اجراء گردد.

تبصره ۲- در صورتی که رعایت دستورهای تعیین شده حاکی از اصلاح در رفتار محکوم علیه باشد، قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان می تواند تنها برای یک بار باقی مانده دوره مراقبت را حداکثر تا نصف آن کاهش داده یا صرفاً از برخی دستورهای تعیین شده صرف نظر کند.

ماده ۱۶- دادگاه ضمن صدور حکم به دوره مراقبت، آثار پیروی نکردن از دستور یا دستورهای دادگاه را به صراحت در دادنامه قید و به محکوم علیه تفهیم می کند.

ماده ۱۷- قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان با توجه به نوع جرم ارتكابی، شخصیت محکوم علیه و دستورهایی که دادگاه تعیین کرده، ضمن صدور برگ اجرائیه، چگونگی مراقبت و نظارت مددکار اجتماعی بر محکوم علیه را مشخص خواهد کرد.

تبصره ۱- محکوم علیه باید قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان را از تغییر شغل، محل اقامت و نیز جابه جایی خود برای فراهم نمودن امکان مراقبت آگاه نماید.

تبصره ۲- ضوابط مربوط به چگونگی مراقبت و نظارت مددکار اجتماعی بر محکوم علیه تابع دستورالعملی است که مطابق این قانون و سایر قوانین مربوط بنا به پیشنهاد ریاست قوه قضائیه به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۱۸- هرگاه محکوم علیه دستورات دادگاه را در ضمن دوره مراقبت رعایت نماید، آثار محکومیت کیفری وی خود به خود زایل و از سجل کیفری وی محو می شود؛ مگر در خصوص محکومینی که مشمول ماده (۱۵) این قانون باشند.

فصل سوم - خدمات عمومی

ماده ۱۹- خدمات عمومی موضوع این قانون، خدماتی است که محکوم علیه بدون دریافت دستمزد به حکم دادگاه به نفع جامعه انجام می دهد. دادگاه با توجه به نوع جرم، سن، جنس، توانایی جسمانی، روانی و شغل و مهارت وی، به انجام خدمات عمومی حکم می دهد.

تبصره ۱- رضایت محکوم علیه به انجام خدمات عمومی و نوع خدمت ضروری است.

تبصره ۲- حکم به انجام خدمات عمومی در مورد اشخاص زیر پانزده سال ممنوع می باشد.

ماده ۲۰- ساعتها و مدت خدمات عمومی به شرح زیر خواهد بود:

الف - در جرمهایی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس یا شلاق تعزیری است، از ۹۰ تا ۱۸۰ ساعت و در جرمهایی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا دو سال حبس است، از ۱۸۰ تا ۷۲۰ ساعت خواهد بود.

ب - مدت انجام خدمات عمومی حداکثر دو سال است.

تبصره - چگونگی انجام خدمات عمومی نباید به گونه ای باشد که مانع کسب و کار محکوم علیه باشد. در هر حال، ساعتهای خدمات عمومی برای افراد غیر شاغل بیش از هشت ساعت کار روزانه و برای افراد شاغل مجموع ساعتهای کاری آنان و ساعتهای خدمات عمومی بیش از دوازده ساعت کار روزانه نخواهد بود.

ماده ۲۱- پس از صدور حکم مبنی بر انجام خدمات عمومی، پرونده محکوم علیه برای قاضی اجرای مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان فرستاده می شود تا با رعایت مفاد این قانون و حکم صادره، محل و چگونگی انجام کار را در برگه اجرائیه مشخص کند.

تبصره ۱- محکوم علیه باید قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان را از تغییر شغل، محل اقامت و نیز جابه جایی خود برای فراهم نمودن امکان مراقبت آگاه نماید.

تبصره ۲- اجرای خدمات عمومی باید به گونه ای باشد که قوانین و مقررات مربوط در خصوص شرایط کار زنان و نوجوانان، محافظت فنی و بهداشت کار و ضوابط کارهای سخت و زیان آور رعایت شود.

ماده ۲۲- قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان می تواند بنا به وضع جسمانی و نیاز به خدمات پزشکی یا معذوریتهای خانوادگی و مانند آنها، انجام خدمات عمومی را به طور موقت و حداکثر تا سه ماه در طول دوره تعلیق کرده یا تبدیل آن را به مجازات اجتماعی جایگزین زندان دیگر به دادگاه صادر کننده حکم پیشنهاد کند.

ماده ۲۳- هرگاه محکوم علیه بدون عذر موجه از انجام خدمات عمومی یا از شرایط مقرر برای انجام آن کار خودداری کند، برای بار نخست حداکثر تا نود ساعت به ساعتهای انجام خدمات عمومی وی افزوده شده و در صورت تکرار، بنا به پیشنهاد قاضی اجرای مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان و تصمیم دادگاه صادر کننده حکم اولیه با رعایت تناسب جرم ارتكابی و مجازات مقرر قانونی و مدت دوره خدمات طی شده، به جای خدمات عمومی تعیین شده به مجازات مقرر قانونی محکوم خواهد شد. در صورت تبدیل حکم به حبس، مدت حبس مورد اشاره در هر حال از حداکثر مجازات حبس مقرر قانونی برای آن جرم، و نیز از مدت باقی مانده دوره خدمات عمومی بیشتر نخواهد بود.

ماده ۲۴- انواع خدمات عمومی، فهرست دستگاههای اجرایی و نهادها، مؤسسات عمومی غیر دولتی پذیرنده محکومان به انجام خدمات عمومی، چگونگی همکاری آنان با قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین، کیفیت خدمات عمومی که محکوم علیه انجام می دهد و چگونگی نظارت بر آن، مطابق آیین نامهای است که بنا به پیشنهاد رییس قوه قضائیه به تصویب هیئت وزیران می رسد.

فصل چهارم - جزای نقدی روزانه

ماده ۲۵- دادگاه با توجه به درآمد محکوم و در نظر گرفتن هزینه های زندگی وی و نیز شدت جرم ارتكابی، به ترتیب زیر حکم به پرداخت جزای نقدی روزانه صادر می کند:

الف - شمار روزهای پرداخت جزای نقدی در جرمهایی که مجازات قانونی آنها شلاق تعزیری یا حداکثر تا شش ماه حبس است، از ده تا صد و هشتاد روز و در جرمهایی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا دو سال حبس است، از صد و هشتاد تا سیصد و شصت روز است، که متناسب با مجازات مقرر قانونی تعیین خواهد شد.

ب - حداکثر میزان جزای نقدی روزانه یک چهارم درآمد روزانه محکوم علیه است.

ماده ۲۶- در صورت تقسیط جزای نقدی روزانه در حکم دادگاه، محکوم علیه باید در پایان هر ماه حداکثر ظرف ده روز آن را بپردازد. هرگاه محکوم علیه، در مهلت مقرر بدون عذر موجه آن را پرداخت نکرد، بنا به پیشنهاد قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان و تصمیم دادگاه صادر کننده حکم اولیه، به ازای روزهای باقی مانده حبس می شود. دادگاه ضمن صدور حکم این ترتیب را به صراحت ذکر و به محکوم علیه تفهیم می نماید.

ماده ۲۷- در صورتی که پرداخت نکردن جزای نقدی روزانه در مهلت مقرر ناشی از عذر موجهی باشد، قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان مهلت دیگری برای پرداخت می دهد یا تبدیل آن را به مجازات اجتماعی جایگزین دیگر به دادگاه صادر کننده حکم پیشنهاد می کند.

فصل پنجم - محرومیت از حقوق اجتماعی

ماده ۲۸- دادگاه می تواند با رعایت شرایط یادشده در ماده (۱) این قانون، محکوم علیه را برای مدت معین به شرح زیر از یکی از حقوق اجتماعی محروم کند:

- ۱- انفعال از مشاغل دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی تا شش ماه؛
- ۲- منع از اشتغال به شغل یا کسب یا حرفه معین مربوط تا یک سال؛
- ۳- محرومیت از دریافت جواز یا پروانه فعالیت و عناوین مشابه آن تا پنج سال؛
- ۴- محرومیت از عضویت در هیئت مؤسس و هیئت مدیره شرکتهای تجاری و همچنین از مدیریت عامل آنها تا سه سال؛
- ۵- محرومیت از معامله با دستگاههای دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی یا شرکت در مزایده و مناقصه دولتی تا پنج سال؛
- ۶- قطع همه یا بخشی از سهمیه های دولتی تا یک سال؛
- ۷- محرومیت از حق انتخاب شدن در انتخابات ریاست جمهوری، مجالس شورای اسلامی و خبرنگاران و همچنین عضویت در کلیه انجمنها، شوراها و جمعیتهایی که اعضای آن به موجب قانون انتخاب می شوند تا پنج سال؛

۸- محرومیت از رانندگی تا سه سال؛

۹- مسدود کردن حسابهای معین یا محرومیت از افتتاح حساب جاری و یا محرومیت از دریافت تسهیلات و اعتبارات بانکیها و سایر مؤسسه های مالی تا سه سال؛

۱۰- محرومیت از حمل سلاح یا استفاده از پروانه شکار و توقیف پروانه و در صورت لزوم ضبط سلاح تا دو سال؛

۱۱- اخراج اتباع بیگانه از کشور و منع ورود آنان به ایران تا پنج سال؛

۱۲- منع خروج اتباع ایرانی از کشور تا شش ماه.

تبصره ۱- دادگاه ضمن صدور حکم دلائل سنخیت و تناسب میان جرم ارتكابی و محرومیت مورد حکم را در دادنامه بیان می کند.

تبصره ۲- دادگاه می تواند با توجه به جرم ارتكابی، شخصیت مرتکب و اوضاع و احوالی که جرم در آن واقع شده و برای جلوگیری از ارتكاب دوباره جرم، یکی از محرومیتهای موضوع این ماده را به سایر مجازاتهای اجتماعی بیفزاید.

ماده ۲۹- در صورت تخلف محکوم علیه از اجرای حکم محرومیت اجتماعی، برای بار نخست با تصمیم قاضی اجرای مجازات اجتماعی جایگزین زندان، تا یک دوم حداکثر مدت مقرر برای آن محرومیت بر مدت آن افزوده خواهد شد. در صورت تکرار، چنانچه قاضی مزبور تعیین سایر مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان را مناسب نداند، بنا به پیشنهاد وی و تصمیم دادگاه صادر کننده حکم اولیه با رعایت تناسب جرم ارتكابی و مجازات مقرر قانونی و مدت دوره محرومیت طی شده، به جای محرومیت تعیین شده، حسب مورد به مجازات مقرر قانونی محکوم خواهد شد.

فصل ششم - مواد متفرقه

ماده ۳۰- مجازاتهای مربوط به جرایم امنیتی و همچنین مجازاتهای مذکور در قانون مجازاتهای جرایم نیروهای مسلح از شمول این قانون مستثنا می باشد و مجازاتهای جایگزین زندان حبس و سایر مقررات مربوط به نحوی خواهد بود که در قوانین مربوط ذکر شده است.

ماده ۳۱- ملاک تجدیدنظر خواهی از حکم محکومیت به مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان، مجازات قانونی آن جرم است.

ماده ۳۲- احکام قطعی صادره پیش از لازم الاجرا شدن این قانون، از شمول آن خارج می باشند.

www.wakilmodafe.com

وزیر دادگستری

رییس جمهور

۴۵۸

۷